

24.39x29.48	1	עמוד 29	מוסף - ישראל היום!	05/07/2024	90777890-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790					

תום ליבנה

החזון הציוני זקוק לרענון

בשנים הראשונות של המדינה, אנשים מרקעים שונים התאחדו סביב אהבת הארץ. עלינו ליצור מודל חדש של שותפות לאומית, המשלב את ערכי העבר עם אתגרי ההווה - רק כך נוכל להבטיח את עתידה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, חזקה ומשגשגת. הבחירה בידינו

הערכים שרכשתי תרמו רבות לעיצוב אישיותי כיום הייטק. אך האם כולם רואים זאת כך? או שהרצון שלהם לשמור על עצמם בתוך החומות גורם להם לחשוש דווקא מכור ההיתוך הזה? החברה החרדית צריכה לשאול עצמה כיצד תצליח להמשיך ולקיים את עצמה בצורה הזו. החברה החרדית נהנית מתנאים שאף מגזר לא זוכה להם - זאת משום שכולנו הכרנו ועדיין מכירים בערך הייחודי של שמירה על עולם התורה בשנים שאחרי השואה. אבל היום, כשבישראל פועלות מאות אלפי ישיבות והחרדים כבר אינם מיעוט קטן כל כך, וודאי שלא יהיו כאלה בעוד עשור או שניים - הם צריכים לתת לעצמם ולנו תשובות אחרות.

צילום: יעקב חנוני, "במחנה" / באדיבות ארכיון צה"ל במשרד הביטחון

"בלשונות רבות מספור דיברנו, וזה את זה כמעט בכלל שלא הכרנו, ומקומות רבים מאוד עזבנו, ורק מקום אחד רצינו ואהבנו, ומקומות רבים מאוד עזבנו, ואל הארץ, אל הארץ באנו, ומכל הגלויות ועם כל הבעיות, עם נוצר וארץ קמה ושפה אשר נרדמה, שוב התחילה מתעוררת ומדברת ומדברת. מסביב יהום הסעה, רב הקושי והצעה, אבל יש על מה לשמוח - יש עוד אומץ, יש עוד כוח"

שיר השיירה האהוב של אריק איינשטיין, שנכתב על ידי עלי מוהר, מתאר את סיפור הקמת מדינת ישראל לאחר השואה. הוא עוסק בעלייה ובקריאת גלויות, בקשיים, בהגעה לשממה מוחלטת וברצון העז להתחיל מחדש. השיר פורסם כמה ימים לאחר שנולדתי, לפני 38 שנה, כהערכה לתקופה שהחלה רק 40 שנה קודם לכן, עם הקמת המדינה.

התרגלנו לעולם של שפע. אנו קמים בבוקר למציאות שבה הכל זמין בקלות. מי שרעב אינו צריך לעבד את האדמה או לקצור חיטה. די בלחיצת כפתור, ובאמצעות טכנולוגיות מתקדמות מבוקשנו מגיע אלינו. זוהי מציאות שונה מאוד מזו שחזה בנימין זאב הרצל, הוגה הרעיון הציוני, בשלהי המאה ה-19. הרצל הבין כי גילויי האנטישמיות מחריפים והסיק שעל היהודים להקים לעצמם בית לאומי על אדמה משלהם - אדמה שמעבר להיותה קרקע, תהווה מקור הגנה ומקום שבו כל יהודי ירגיש ראי, שווה, מוערך ובטוח. חלפו מאז יותר מ-125 שנים, ואני תוהה: מהי ציונות כיום - האם השתנתה? האם אנו חשים ביטחון מלא בארץ ישראל?

כל מי שנקרא לדגל צריך להיות אסיר תודה. צה"ל הוא כור היתוך מהטובים בעולם, אך האם כולם רואים זאת כך? או שהרצון שלהם לשמור על עצמם בתוך החומות גורם להם לחשוש דווקא מכור ההיתוך הזה?

שאלות קשות עולות: למה חיי אדם חרדי נתפסים כשוויים יותר מחיי אדם חילוני בהיבט של שירות צבאי ונטל המס? למה בעבר הקרבה למען הכלל היתה סמל סטטוס בעצמה, והיום יש המנסים להתחמק ממנה? האם נגיע לעמק השווה, או שהשסע יגדל ויבלע לתוכו את המולדת שאבותינו בנו? "צבא העם" אינו קלישאה. השירות בצה"ל הוא זכות, וכל מי שנקרא לדגל צריך להיות אסיר תודה. צה"ל הוא כור היתוך מהטובים בעולם, ומגייסיוני כלוחם ביחידה מובחרת,

מעצמו. אז למה דווקא עכשיו ערכי הציונות דועכים? הרי האיום הקיומי נמשך. חווינו זאת כולנו ב-7 באוקטובר, אז מדוע המלחמה הפנימית שלנו מתגברת? אולי צריך להגדיר לעצמנו מחדש את ערכי הציונות. הגשמנו לכאורה את החלום הציוני, אך כמו בתהליך דיאטסה, "לרדת זו לא חוכמה, החוכמה היא לשמור על המשקל". אנו מתייחסים למדינה כמובנת מאליה, אך אם לא נתעשת, עלולים אנו לראות את חורבן הבית השלישי במקום את השלמת הבניין והגאולה.

בעבר, "שווינו בנטל" היה סמל סטטוס ודרך חיים, לא סיסמת בחירות. אנשים היו נכונים למות ולהקריב בעד ארצנו, משום שהבינו שללא הקרבה אישית לא תוכל להיות תקינה לאומית. נתקלתי השבוע במודעה שפרסם ב-1948 מרכז אגודת ישראל לצעירים חרדים. קשה להאמין, אבל זה הטקסט: "לנוכח השתוללות הדמים אשר הקיפה את כל ערי ארץ הקודש ואת ירושלים ולנוכח הסכנות המחמירות והולכות מיום ליום... קורא מרכז אגודת ישראל לכל איש ואיש בירושלים בני 17 עד 25 להתייצב לשרות העם". אנשים מרקעים שונים התאחדו סביב אהבת הארץ והחלום הציוני. כולם היו שווים: לחמנים, מתגייסים, עובדי אדמה. השאלה "מי תורם?" לא עלתה כלל - היה ברור שהמאמץ משותף. רק 76 שנים חלפו, ומה קרה לנו? ישראל הפכה למעצמת הייטק, רובנו כבר לא קוצרים חיטה או מייבשים ביצות, התרגלנו שהכל קורה